

KARLIN – NOVI POSLOVNI CENTAR U PRAGU

Središte suvremene arhitekture

PRIPREMILA:
Božena Tušar

Karlin je iseljen nakon velike poplava Vltave 2002. pa su srušene stare zgrade, skladišta i industrijski pogoni, a na tom su mjestu niknule suvremene i raskošne zgrade

U blizini je središta Praga i u okrugu Karlin, pokraj poznatog hotela *Hilton*, uz obalu Vltave izgrađen novi poslovni centar nazvan – Biznis centar *Karlin*. Karlin je inače katastarsko područje Praga, dio osme praške komunalne četvrti, negdašnji neovisni grad koji je tek 1922. uključen u sastav Praga. Na sjeveru je omeđen Vltavom i Holešovicama, na jugu brdima Vitkov i Žižkov, na zapadu Novim gradom i Libňom na istoku. Zgrade su se u tom dijelu Praga počele graditi 1817. oko samostana Vitezova Presvetog križa s crvenom zvijezdom, a četvrt je nazvana po Carolini Augusti iz Bavarske, četvrtoj ženi cara Franje I. Nakon rušenja gradskih zidina Karlin se ubrajao među najjeftinija praška područja i u njemu je izgrađeno mnogo industrijskih pogona i stambenih zgrada. Najpoznatija je stara građevina Karlinski željeznički most ili vijadukt koji je pušten u rad 1850. i najduži je u cijeloj Češkoj, a ostale su poznate zgrade kazalište *Karlin* i crkva svetih Ćirila i Metoda.

Karlin je teško pogodila velika poplava Vltave 2002. godine. Zbog statičke su nestabilnosti iseljene stare stambene zgrade, skladišta i industrijski pogoni, pa su sve stare građevine srušene i teren poravnat, što je pružilo mogućnost gradnje novih suvremenih i raskošnih zgrada. Stoga je danas praška četvrt Karlin središte suvremene arhitekture i proteže se na četiri hektara uz obalu rijeke i uz zelenu šetnicu koja je ujedno i zaštita od poplavnih voda. Moguća su i daljnja proširenja zahvaljujući slobodnom okolnom zemljištu.

iza vijadukta pruža se pogled na *Danube Hause*, posebnu zgradu trokutasta oblika koju su Pražani nazvali "Žehlička" ("Pegla"). U blizini je još jedna zanimljiva zgrada, nazvana – *Nile Hause*.

Danube Hause snimljena s obale Vltave

Prilazne šetnice za *Danube Hause*

Na području Rohanske obale polako su nicali suvremene zgrade izgrađene prema projektima slavni svjetskih arhitekata. Šećući tim područjem, odmah

U projektiranju zgrada *Danube Hause* i *Nile Hause* zajednički su radili njujorški arhitektonski studio *KPF* (*Kohn Pedersen Fox Associates*) i poznati francuski projektirni biro *RFR* (koji je 1982. u Parizu utemeljio Peter Rice).

Danube Hause i *Nile Hause* projektirali su njujorški studio *KPF* i francuski biro *RFR*, a projektant Jean Le Lay različito je oblikovao te neobične građevine

Glavni se projektant Jean Le Lay potudio različito oblikovati te dvije neobične građevine. *Danube Hause* (*Dunavska kuća*) izgrađena je 2003. i ima 11 nadzemnih i dvije podzemne etaže s ukupnom površinom od 19.800 m² uredskog prostora, od čega i 1200 m² restorana i kafića te 253 parkirna mjesta.

Pogled na Nile House

Nile House (Nilska kuća) izgrađena je 2004. Poslovni se sadržaji prostiru na 17.600 m², a ostali prostori, poput restorana, kavana i prodavaonica zauzimaju 1700 m² te također ima 218 podzemnih parkirališnih mjesta. Posebno se ističe brza izmjena zraka u uredima, znatno brže nego u običnim zgradama (čak četiri puta u jednom satu), čime je znatno povećana udobnost unutrašnje klimatizacije i stvorena ugodnija radna atmosfera za zaposlenike, ali također i snižen rizik od tzv. "sindroma bolesne zgrade". Zgrada *Nile House* zasniva se na korištenju prirodnih resursa poput sunca i vode te primjenom kvalitetnih materijala s najnižim toplinskim gubicima ili s visokom akumulacijom topline i prirodnom ventilacijom.

U nastavku je i treća poslovna građevina nazvana *Amazon Court* koja se odlikuje atipičnim ukošenim prozorima, a projektirali su je poznati danski arhitekti Morten Schmidt, Bjarne Hammer i John F. Lassen u svojem projektom birou *Schmit Hamer Lassen*.

Na kraju je cijelog tog niza kompleks stambenih zgrada, također suvremeno oblikovanih i namijenjenih ponajprije zaposlenicima spomenutih poslovnih građevina.

Valja posebno spomenuti i građevinu s druge strane ulice koja je doduše ne-

dio financijske grupe *Vienna Insurance Group*. Stoga je danas zgrada poznata pod nazivom *Centrála VIG ČR*.

Zgradu *Main Point Karlin* projektirali su arhitekti Petr Malinský i Jiřího Hejdy, a u njoj je danas sjedište glavne osiguravajuće kuće

U cijelosti je ostvarena namjera investitora da izgradi posebnu i iznimnu građevinu koja plijeni pozornost i zadovoljava sve zahtjeve udobnosti za zaposlenike i goste, posebno ostvarivanjem zahtjevnih ekoloških pogodnosti. Oblikom pomalo podsjeća na otok koji je iz nanesenog pijeska stvorila rijeka

Detalj unutrašnjosti *Amazon Courta*

što manje isticana, a projektirao ju je češko-švicarski arhitektonski biro *DaM spol* sa sjedištem u Pragu. Autori su arhitekti Petr Malinský i Jiřího Hejdy i oni su tu zgradu nazvali *Main Point Karlin*, a to je ujedno i jedna od rijetkih za koju su odmah bili dostupni svi potrebni podaci. U zgradi je danas sjedište glavne uprave osiguravajućeg društva *Kooperativa* i češke osiguravajuće kuće koja je

Vltava, a nekad je tekla oko tog otoka koji je uništen pri gradnji ulice Rohansko nabreži.

Gradnja je započela početkom 2010., a završena 2012. godine. Građevina je visoka 36,5 m, ima tri podzemne i deset nadzemnih etaža, a ukupna joj je površina 36.000 m², od čega na urede otpada 22.000 m², a ima i 308 parkirališnih mjesta.

Stambene zgrade u Karlinu

Tijekom izgradnje iskopano je i odvezeno 64.000 m³ zemljanog materijala, a u nosivu konstrukciju ugrađeno je 18.919 m³ betona i 2573 tona čelika. U građevinu je ugrađeno čak 256 km električnih kabela, za izvedbu potpornih stupova upotrijebljena je jedinstvena tehnologija lijevanog betona u kartonskim oplatama, a u zgradi je 11 stanica za punjenje električnih automobila ili motornih bicikla.

Od početaka projektiranja uvijek se brinulo o ekologiji, ekonomičnosti i smanjivanju potrošnje energije, ali i o primjeni novih tehnologija sa smanjenim utjecajima na životnu sredinu. Posebna je novost realizacija protočnog kanala (promjera 1200 mm) kroz podzemlje građevine kojim protječe voda iz Vltave (od Tešnova do Libně), a tom je tehnologijom ostvareno hlađenje zgrade. Druga je tehnološka novina zasjenjenje i osvjetljenje u unutrašnjosti zgrade, čime su najpovoljnije iskorištene toplina i svjetlo u poslovnim prostorima. Svjetlo automatski reagira na ljudsku nazočnost i automatski se pojačava intenzitet osvjetljenja koji ovisi o dnevnom svjetlu. Osim toga, povoljno je riješena mogućnost otvaranja svakog drugog prozora.

Oborinska se voda upotrebljava za automatsko zalijevanje zelenih površina oko

zgrade, ali i za vlaženje zelenih stijena u zgradi. Primijenjena su i nova tehnološka protupoplavna rješenja koja su projektirana i ugrađena tijekom gradnje s obzirom na to da je Karlin, kao što je rečeno, bio poplavljen 2002., ali i 2013. godine.

Zgrada pruža najsuvremenija rješenja poslovnih prostora i dobru komunikaciju između pojedinih radnih sredina. Na prvom je katu suvremena kavana koja pruža mogućnost boravka i na otvorenom prostoru, ali i unikatna galerija zanimljivih umjetničkih djela iz zbirke *Kooperative*, koja ujedno služe kao jamstvo tehničkih rezervi osiguravajućeg društva. Galerija je otvorena za javnost

uz najavu na recepciji zgrade, a sva su djela čeških autora iz 19. i 20. stoljeća, poput Josefa Mánesa, Josefa Matěja Navrátila, Václava Brožíka, Voytecha Hynaisa, Otakara Lebede, Antonína Slavíčka i Alfonsa Muche. Zanimljivo je bilo vidjeti grupu studenata i njihovih profesora koji su neke slike pokušali i kopirati.

Zgrada je dobila nagradu za energetske i arhitektonsko rješenje i najvišu ocjenu za ekologiju te zaslužila *Certifikat Leed Platinum* s najviše osvojenih bodova

Građevina je inače zaslužila mnoge visoke ocjene, pa je između ostalog 2012. dobila nagradu za energetske rješenje i jedinstvenu arhitekturu. Prva je poslovna zgrada u Češkoj Republici koja je dobila najvišu ocjenu za ekologiju i utjecaj na okoliš i zaslužila *Certifikat Leed Platinum*. Takvih je zgrada u Europi tek desetak, a zgrada *Centrála VIG ČR* prva je koja je dobila najvišu ocjenu, 87 bodova od mogućih 110, i tako na neki način osvojila europski primat.

Napomena: Autorica dr. sc. Božena Tušar, umirovljena je profesorica Geotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Izvor:
www.stavebni-forum.cz/cs/print/4421/karlin-soutok-po-dunaji-je-na-dohled-nil/Seznam výherců na e-architekt.cz

Zgrada Main Point Karlin